INDIAN NATIONAL CONGRESS

ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિ

"રાજીવ ગાંધી ભવન", એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬.
ફોન : (૦૭૯) ૨૬૫૭૮૨૧૨,૨૬૫૭૮૨૧૩ ફેક્સ : (૦૭૯) ૨૬૫૭૯૫૮૯
website : www.gujratcongress.org• E-mail: gpcc1234@gmail.com

અખબારી યાદી — તા. ૧૮-૦૯-૨૦૨૩

- **સરદાર સરોવર પરિયોજના-બંધ સંચાલન સત્તાધીશોની ગંભીર ગુનાહિત બેદરકારી અને બેજવાબદારી-લેટ લતીફીના લીધે હજારો પરિવારો પુરનો ભોગ બન્યાં: કરોડો રૂપિયાની ઘરવખરી અને સંપત્તિને નુકસાન થયું**
- **માનવ સર્જીત આફત માટે જવાબદાર સરદાર સરોવર પરિયોજનાના સત્તાધિશો સામે તાત્કાલીક કાનુની કાર્યવાહી કરવાની માંગ: ડૉ. મનિષ દોશી.**

સરદાર સરોવર પરિયોજના-બંધ સંચાલન સત્તાધીશોની ગંભીર ગુનાહિત બેદરકારી અને બેજવાબદારી-લેટ લતીફીના લીધે હજારો પરિવારો પુરનો ભોગ બન્યાં, કરોડો રૂપિયાની ઘરવખરી અને સંપત્તિને નુકસાન થયું, હજારો હેક્ટર જમીનનું ધોવાણ થયું ત્યારે માનવ સર્જીત આફત માટે જવાબદાર સરદાર સરોવર પરિયોજનાના અધિકારીઓ સામે તાત્કાલીક કાનુની કાર્યવાહી કરવાની માંગ કરતા ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસ સમિતિના મીડીયા કન્વીનર અને પ્રવક્તા ડૉ. મનિષ દોશીએ જણાવ્યું હતું કે, સરદાર સરોવર પરિયોજના - બંધ સંચાલન અધિકારીઓની ગેરજવાબદાર-લેટ લતીફીને લીધે ફરી એક વખત નર્મદા બંધના નીચેના વિસ્તાર પુરગ્રસ્ત બન્યો. સરદાર સરોવર પરિયોજના-બંધ સંચાલન સાથે જોડાયેલા અધિકારીઓએ રુલકર્વનું ગંભીર ઉલ્લંઘન કર્યું તે સ્પષ્ટ દેખાય છે, તા. 14, 15, 16 સપ્ટેમ્બર ના મધ્યપ્રદેશ સહિતના વિસ્તારોમાં થયેલા વરસાદના આંકડા હવામાન ખાતાએ જ જાહેર કર્યા હતા. મધ્યપ્રદેશના ખરગોન, મંડલા, નરસિંહપુર, સિણની, બાલાઘાટ, હરદા જબલપુર અને ખંડવામાં વરસાદ શરૂ થઈ. જેના 14/09 ના આંકડા ઉપલબ્ધ છે. જેના લીધે સરદાર સરોવર યોજનામાં પૂર આવ્યું. હવામાન ખાતાના તા. 16 સપ્ટેમ્બરના સવારના 8-30 કલાકે જીલ્લાવાર વરસાદના આંકડા ખરગોન, અલીરાજપુર, દેવાસ, ધાર, હરદા, જાબુઆ, ખંડવા અને નર્મદાપુરમ માં ભારે વરસાદની માહિતી સ્પષ્ટ છે. સીડબલ્યુસી અને એસએસપી અધિકારીઓને દર કલાકે થતા વરસાદના આંકડા મળે છે જેના આધારે સરદાર સરોવર પરિયોજનામાં કેટલું પાણી બંધમાં આવશે તેનું પુર્વાનુમાન કરી શકે અને આનુસંગિક પગલા ભરી શકે.

નર્મદા બંધ ઓવરફ્લો થાય તો એ આપણને કુદરતી પ્રક્રિયા લાગે, જો કે આ કુદરતી નહીં પરંતુ માનવ સર્જિત હોનારત છે, ૧૪ સપ્ટેમ્બરે મધ્યપ્રદેશમાં ભારે વરસાદ શરૂ થયો હતો, નર્મદામાં ભારે પાણીનો પ્રવાહ આવવાનો શરૂ થયું, સંચાલનકર્તા અધિકારીઓએ પાણીનું યોગ્ય સંચાલન ના કર્યું, સેન્ટ્રલ વોટર કમિશન અને સરદાર પરિયોજનાને દર કલાકે વરસાદના આંકડા મોકલવામાં આવે છે, અધિકારીઓની બેદરકારીના કારણે ૧૮ લાખ ક્યુસેક પાણીનો જથ્થો એકદમ છોડવામાં આવ્યો. એકસાથે પાણી આવતા ત્રણ જિલ્લાઓમાં પાણી ફરીવળ્યા, ગુનાહીત બેદરકારી દાખવનાર સામે કાર્યવાહી કરાય, ફરજ ચૂક બદલ એમની સામે કાર્યવાહી કરી રકમ વસૂલવામાં આવે, **ત્રણ જિલ્લાઓમાં કરોડોના માલ-સામાનને નુકસાન થયું, સૌરાષ્ટ્રના ખેડૂતોને પાણી ના આપ્યું અને આયોજનના અભાવે પાણી દરિયામાં ચાલ્યું ગયું.**

ડેમ સત્તાવાળાઓએ 17 સપ્ટેમ્બરની સવાર સુધી ડેમમાંથી ધીમે ધીમે અને સતત પાણી છોડવાનું ટાળ્યું હતું જેથી કરીને ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી દ્વારા ડેમ સાઈટ પર આયોજિત સમારોહ હાથ ધરવામાં આવે. વડાપ્રધાનશ્રી નરેન્દ્ર મોદીને જન્મદિવસની શુભકામનાઓ પાઠવી શકાય. **સરદાર સરોવર પ્રોજેક્ટ (SSP) ડેમ ઓપરેટરોની મોડેથી, સુસ્તીભરી અને બિનજવાબદારીભરી ક્રિયાઓએ ફરી એકવાર ગુજરાતમાં ભારે અને મોટા પ્રમાણમાં ટાળી શકાય તેવા પૂરમાં ફાળો આપ્યો** છે. 17 સપ્ટેમ્બર, 2023ના રોજ ભરૂચના ગોલ્ડન બ્રિજ પર પાણીનું સ્તર (ઉચ્ચ પુર સ્તર)ની નજીક આવી રહ્યું હતું, પરંતુ જો **સરદાર સરોવર પરિયોજના સત્તાવાળાઓએ અગાઉના આધારે પગલાં લીધાં હોત તો SSP અપસ્ટ્રીમ અને ડાઉનસ્ટ્રીમ બંને વિસ્તારો માટે આ પૂર નોંધપાત્ર રીતે નીચા અને ઘણા ઓછા વિનાશક બની શક્યા હોત.**

જો સરદાર સરોવર પરિયોજના (SSP) સત્તાવાળાઓ અને સેન્ટ્રલ વોટર કમિશને (CWC) તેઓને મળતા કલાક દીઠ કેચમેન્ટ વિસ્તાર વરસાદના આંકડાઓના આધારે પ્રવાહની આગાહી શરૂ કરી હતી, તેઓ આ આંકડાઓને ધ્યાનમાં લેતા, 14 સપ્ટેમ્બરના રોજ SSP તરફથી ડાઉનસ્ટ્રીમ રિલીઝમાં વધારો કરવાનું શરૂ કરી શક્યા હોત. 16 સપ્ટેમ્બર 2023ના રોજ 08-30 કલાકે પૂરા થતા 24 કલાક માટે હવામાન ખાતા દ્વારા નોંધાયેલ જીલ્લા મુજબનો વરસાદ ઘણો વધારે હતો. ખરગોન (144.6 મીમી), અલીરાજપુર (108.2 મીમી), દેવાસ (149.7 મીમી), ધાર (80.4 મીમી), હરદા (205.2 મીમી), ઝાબુઆ (92.4 મીમી), ખંડવા (147.6 મીમી) અને નર્મદાપુરમ (131.7 મીમી), અન્ય વચ્ચે. CWC અને SSP સત્તાવાળાઓ કેચમેન્ટમાં વરસાદ અંગે કલાકદીઠ અપડેટ મેળવે છે, તેથી IMD દ્વારા 08-30 કલાકે આ 24 કલાકના આંકડાની જાણ થાય તે પહેલાં જ તેઓ પ્રવાહની આગાહી અને ડાઉનસ્ટ્રીમ નદીની વહન ક્ષમતામાં વધારો કરી શક્યા હોત. નર્મદા પરના બર્ગી ડેમના દરવાજા 14 સપ્ટેમ્બરના રોજ ખોલવામાં આવ્યા હતા. 15 સપ્ટેમ્બરની મોડી સાંજ સુધીમાં, નર્મદા પરના ઈન્દિરા સાગર અને ઓમકારેશ્વર બંને ડેમના સ્તરમાં વધારો થવાનું શરૂ થઈ ગયું હતું, જેમ કે સેન્ટ્રલ વોટર કમીશન દ્વારા અહેવાલ આપવામાં આવ્યો હતો. બંને ઓમકારેશ્વર અને ઈન્દિરા સાગર ડેમ મોડી કલાકો સુધીમાં તેમના FRL (સંપૂર્ણ જળાશય સ્તર)ની નજીક હતાં. SSP સત્તાવાળાઓ માટે 14 અને 15 સપ્ટેમ્બરે SSPના દરવાજા ખોલવાનું શરૂ કરવાનો આ બીજો સંકેત હતો કારણ કે આ અપસ્ટ્રીમ ડેમમાંથી છોડવામાં આવતું પાણી SSP પાસે આવવાનું બંધાયેલ હતું. જો કે, 16 સપ્ટેમ્બરના રોજ સવારે 10 વાગ્યા સુધી, આઘાતજનક રીતે, સરદાર સરોવર પરિયોજનામાંથી એસએસપી સત્તાવાળાઓએ હજુ પણ કોઈપણ ગેટ ખોલ્યા ન હતા, રીલીઝ ફક્ત રિવર બેડ પાવર હાઉસ (RBPH) અને કેનાલ હેડ પાવર હાઉસ (CHPH) માંથી હતા. નદીમાં પાણી છોડવાનું શરૂ કરવા માટે પૂરતી કાર્યવાહી કરવા યોગ્ય માહિતી ઉપલબ્ધ હતી. આ સ્પષ્ટ હકિકત પછી કોના આદેશથી બંધનું સંચાલન રુલકર્વ મુજબ કરવામાં ન આવ્યું ? બેજવાબદારી અને લેટ-લતીફી દાખવનાર અધિકારીઓ કોના ઈશારે કામ કરી રહ્યાં છે ? તેનો જવાબ ગુજરાતના નાગરિકોને મળવો જોઈએ.

(ડૉ. મનિષ એમ. દોશી)
મીડીયા કન્વીનર અને પ્રવક્તા

નોંધઃ સાઉથ એશિયા નેટવર્ક ઓન ડેમ્સ, રિવર્સ એન્ડ પીપલ (SANDRP)નો અહેવાલ